

JAUNIMO REIKALŲ TARYBA

POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2009 m. gruodžio 3 d., Nr. 5 (6V-08-(1.2))

Vilnius

Posėdis įvyko 2009-12-03 d. 13.00 val.

Posėdžio pirmininkas: Šarūnas Frolenko

Posėdžio sekretorius: Edita Paulauskaitė

Dalyvavo:

Jaunimo reikalų tarybos (toliau – JRT) nariai: Šarūnas Frolenko, Tomas Čepononis, Jonas Survila, Irena Seliukaitė, Audrius Makauskas, Vaidas Augūnas, Indrė Pociūtė, Rolandas Zuoza.

Svečiai: Juras Požela, Juozas Meldžiukas, Ligita Poškaitė, Edita Paulauskaitė.

Darbotvarkė:

1. 2009-11-26 JRT posėdžio protokolo tvirtinimas;
2. Posėdžio – konferencijos „Jaunimo nedarbas ir užimtumas“ aptarimas;
3. Kiti klausimai.

1. SVARSTYTA: JRT 2009-11-26 d. posėdžio protokolo tvirtinimas.

NUTARTA: JRT 2009-11-26 d. posėdžio protokolas vienbalsiai patvirtintas.

2. SVARSTYTA: Posėdžio – konferencijos „Jaunimo nedarbas ir užimtumas“ aptarimas. Informacijos paketo apie jaunimo nedarbą ir užimtumą papunkčiui svarstymas.

Išreikšta pozicija, jog atskiros dalys turėtų vadintis ne „perspektyvomis“, o „sritimis“.

I srities 1 p. 1.1 dalis – pastabų nepateikta.

I srities 1 p. 1.2 dalis – JRT narių manymu, 2 punkto pirmas sakinytis turėtų būti performuluotas, nes švietimo įstaigos yra autonomiškos ir pačios sprendžia kviesti praktikus vesti pamokas, ar ne. Taip pat vietoj termino „realiai mokytis“ vartoti „praktiškai perprasti“.

I srities 1 p. 1.3 dalis – J. Survilos nuomone, reikėtų patikslinti terminą „moksleivių įmonė“, ar tai yra realiai veikianti įmonė, ar tai yra „simuliacinė“ įmonė, kuri realios veiklos nevykdo, o tik ugdo moksleivių sugebėjimus, kaip reikėtų valdyti įmonę, jeigu tokia būtų iš tikrųjų įsteigta. Anot Š. Frolenko, šiuo punktu turima omenyje realiai praktikoje veikiančias įmones, kurias įkuria moksleiviai mokyklose.

Taip pat turėtų būti vartojama ne tik „mokyklos“ sąvoka, bet ir apskritai – „švietimo įstaigos“ sąvoka.

V. Augūnas pažymėjo, kad privaloma nuostata, jog mokykla ir kitos švietimo įstaigos privalo suteikti patalpas, techniką arba registracijos adresą yra per daug imperatyvi.

I srities 1 p. 1.4 dalis – išbraukti „privalomos“ pirmajame sakinyje, po žodžio „konsultacijos“ įterpti „prieinamumas“.

I srities 2 p. 2.1 dalis – V. Augūnas pateikė siūlymą pirmame pasiūlymo sakinyje keisti terminą „socialiai pažeistus“ į „atskirtį patiriančius“.

I srities 3 punkto pavadinime išbraukti „ir studentams“.

I srities 3 p. 3.1 dalis – pastabų nepateikta.

I srities 4 p. 4.1 dalis – J. Survila ir J. Požela pasiūlė išbraukti paskutinį pasiūlymo sakinį. Š. Frolenko paaiškino, jog pasiūlymu stengiamasi paskatinti įmones priimti studentus praktikai, kadangi pastarosios nėra suinteresuotos priimti praktikantų. A. Makausko nuomone, mokestinių lengvatų skyrimas įmonėms, kurios priima praktikantus, pasiūlyme turėtų likti.

Anot J. Survilos, tokių lengvatų suteikimas įmonėms kelia pavojų, kad darbdaviai pradės piktnaudžiauti mokestinėmis lengvatomis priimdami vien tik praktikantus.

J. Poželos nuomone, pasiūlymas turi būti suformuluotas taip, kad atsispindėtų pozityvaus požiūrio į studentų praktiką skatinimas.

I srities 4 p. 4.2 dalis – J. Požela akcentavo, jog valstybė turėtų aiškiau identifikuoti, kokios darbo jėgos reikės netolimoje ateityje. Atitinkamos kompetencijos darbo jėgos poreikio nustatyti neturėtų vien verslo sektorius, valstybė turėtų prisiimti aktyvesnį vaidmenį.

I srities 4 p. 4.3 dalis – pastabų nepateikta.

II srities 1 p. 1.1 dalis – kadangi šis punktas susijęs su buvusiu 18 punktu, T. Čepononis pasiūlė šiuos punktus sujungti. Taip pat pasiūlyta išbraukti 18 punkte buvusį paskutinį sakinį.

II srities 1 p. 1.2 dalis – pastabų nepateikta.

II srities 1 p. 1.3 dalis – T. Čepononis pasiūlė į pavadinimą įtraukti žodį „jaunimo“, nes turėtų būti skatinamas būtent jaunimo verslumas. JRT narių pageidavimu L. Poškaitė pristatė, kokie veiksmai atlikti kuriant mentorystės tinklą. Anot L. Poškaitės, mentorystės tinklui kurti buvo paskelbtas konkursas, kurį laimėjusi organizacija įsipareigojo sukurti tokio pobūdžio tinklą. Tinklas jau yra sukurtas, tačiau reikalinga toliau vystyti jo veikimą, plėsti socialinių partnerių ratą. Šiuo metu kaip tik tai ir daroma.

J. Požela pastebėjo, jog turi būti atkreiptas dėmesys į tai, kad mentorystės tinklas nėra valstybinio lygmens ar valstybinėms institucijoms skirtas tinklas. Tai turėtų būti suprantama kaip jaunų žmonių, besidominčių verslumu, poreikius tenkinantis tinklas, padedantis surasti reikiama informaciją, pagalbą, paramą, siekiant įgyvendinti ar plėtoti verslumo idėjas.

II srities 1 p. 1.4 dalis – pasiūlyta nevertoti „Lietuvos darbo biržos“ termino, tam, kad perkvalifikavimo paslaugas galėtų tiekti ne tik Lietuvos darbo birža, bet ir kitos įstaigos.

II srities 2 p. 2.1 dalis – T. Čepononio ir R. Zuozos nuomone, 14 punkte išreikštas pasiūlymas diskriminuoja pirmą kartą įsidarbinusius jaunuolius. J. Meldžiuko manymu, diskriminaciją galima švelninti sutrumpinus mažesnio minimalaus darbo užmokesčio terminą, pvz.: ne metus, o 6 mėn. T. Čepononis pastebėjo, jog yra galimybė subsidijuoti pirmą kartą įsidarbinusį jaunuolį iš struktūrinių fondų lėšų. J. Survila pasiūlė performuluoti 14 punktą, jame nurodant, kad turi būti įvertintos visos galimybės palengvinančios darbdavio finansinę naštą įdarbinant darbo patirties neturintį jaunuolį.

II srities 2 p. 2.2 dalis – JRT narių nuomone, reikėtų sujungti buvusius 15 ir 16 punktus.

II srities 2 p. 2.3 dalis – anot J. Poželos, punkto pavadinimas geras, tačiau paties siūlymo turinį reikėtų keisti, nes Darbo birža nėra ta įstaiga, kuri kuria naujas darbo vietas.

III srities 1 p. – T. Čepononio siūlymu, terminas „visuomenei naudingas darbas“ turėtų būti pakeistas į „bendruomenei naudingas darbas“. J. Požela oponavo šiam siūlymui, nes „visuomenė“ yra platesnė sąvoka negu „bendruomenė“, o kalbant apie naudingus darbus, turima mintyje ne tik konkrečią visuomenę, bet apskritai, visą valstybę. JRT pirmininkas pasiūlė balsuoti dėl šių sąvokų vartojimo. Už terminą „bendruomenei naudingas darbas“ – 4 balsai, už „visuomenei naudingas darbas“ – 5 balsai.

IV srities 1 p. – J. Survila pasiūlė pakeisti punkto pavadinimą į „Skatinti verslumą ir užimtumą“. Kitų JRT narių nuomone, šiame punkte akcentuojamas ne verslumo ir užimtumo skatinimas, bet paties darbo kaip vertybės skatinimas. Siekiama keisti požiūrį į darbą, kad tai yra vertybė pati savaime. J. Meldžiukas paminėjo, jog diskutuojamo punkto pavadinimas galėtų būti „Teigiamo darbinio užimtumo įvaizdžio kūrimas“ arba „Teigiamo požiūrio į darbą formavimas“.

IV srities 2 p. – pastabų nepateikta.

NUTARTA:

1. Terminą „perspektyva“ keisti terminu „sritis“;

2. I srities 1 p. 1.1 dalies pasiūlymui vienbalsiai pritarta;

3. I srities 1 p. 1.2 dalis formuluojama taip: „Švietimo įstaigose siūlyti įtvirtinti minimalų pamokų skaičių, kurias moksleiviams dėstyti praktikai. Tik teorinių žinių suteikimas ar bazinių disciplinų integravimas į programas neleidžia jauniems žmonėms praktiškai perprasti tokių svarbių dalykų kaip: asmeninių finansų valdymas, karjeros planavimas, verslo steigimas ir valdymas ir t.t. Praktikų pritraukimas į mokyklas ir šių žmonių dalinimasis patirtimi su moksleiviais neabejotinai leistų jaunuoliams geriau pasirengti nepriklausomam gyvenimui.“;

4. I srities 1 p. 1.3 dalis formuluojama taip: „Mokykla ir kitos švietimo įstaigos yra puiki erdvė jaunuolių verslumui skatinti. Mokyklų administracijos ir bendruomenės galėtų prisidėti prie moksleivių praktinio verslumo žinių taikymo: suteikti veiklai reikalingas patalpas, leisti naudotis

technika, vykdyti moksleivių iniciatyvų socialinę reklamą ir kitaip skatinti moksleivių verslumą. Taip pat mokyklose ir švietimo įstaigose galėtų būti rengiami verslumo konkursai. Moksleiviai galėtų kurti mini verslus ir padedami konsultantų ar net verslo patirties turinčių mentorių (aktyvias konsultacijas teikiančių ir padedančių įgyti kompetenciją patarėjų) visus metus varžytis tarpusavyje. Tokių konkursų laimėtojais, galėtų būti skelbiami per mokslo metus didžiausią pridėtinę vertę sukūrę ar daugiausia pelno uždirbę moksleiviai.“;

5. I srities 1 p. 1.4 dalyje pirmajame sakinyje išbraukti „privalomos“;

6. I srities 2 p. 2.1 dalyje terminą „socialia pažeistus“ keisti į terminą „atskirtį patiriančius“;

7. I srities 3 punkto pavadinimas – „Sudaryti sąlygas moksleiviams dirbti vasaros metu“;

8. I srities 3 p. 3.1 dalies pasiūlymui vienbalsiai pritarta;

9. I srities 4 p. 4.1 dalis formuluojama taip: „Viena iš didžiausių šių dienų absolventų silpnųjų vietų yra nepasirengimas praktiniam darbui pagal įgytą profesiją. Daugelis įmonių pabrėžia, kad aukštąsias universitetines ar neuniversitetines mokyklas baigę absolventai, pradėję darbą turi tik teorines žinias ir verslo subjektai turi investuoti į jų mokymą. Praktikų organizavimas aukštosiose mokyklose turi būti skubiai gerinamas. Valstybė turi formuoti ir skatinti teigiamą darbdavių požiūrį į absolventų praktiką.“;

10. I srities 4 p. 4.2 dalis formuluojama taip: „Būtina užtikrinti studijų ir mokslo įstaigų bei verslo struktūrų bendradarbiavimą, siekiant rengti specialistus, atitinkančius rinkos keliamus reikalavimus bei įvertinus bent apytiksliai specialistų įvairiose srityse poreikio ilgalaikes ir vidutinės trukmės perspektyvas, sieti su jomis profesinį orientavimą ir švietimo srities finansavimą. Valstybė turėtų prisiimti aktyvesnį vaidmenį identifikuojant, kokios darbo jėgos reikės ateityje, skatinti jaunas žmones rinktis mažiau populiarias, bet paklausias darbo rinkos sritis, profesijas ir taip užtikrinti tolygų, valstybės poreikius atitinkančių specialistų rengimą ir reikiamas kompetencijas turinčios darbo jėgos pasiskirstymą.“;

11. I srities 4 p. 4.3 dalies pasiūlymui vienbalsiai pritarta;

12. II srities 1 p. 1.1 dalis sujungta su buvusiu 18 punktu, kurio pavadinimas buvo „Jaunimo darbo centrai“. Punkto paskutinis sakinyš išbraukiamas;

13. II srities 1 p. 1.2 dalies pasiūlymui vienbalsiai pritarta;

14. Į II srities 1 p. 1.3 dalies pavadinimą įtraukiamas žodis „jaunimo“;

15. II srities 1 p. 1.4 dalis formuluojama taip: „Vykdam perkvalifikavimo programas ir perkant šias paslaugas turi būti remiamasi realiais poreikiais. Formuojant perkvalifikavimo politiką ir sprendžiant kiek ir kokios specialybės darbuotojų rengti, turi būti bendradarbiaujama su darbdavių organizacijomis. Taip pat turi būti sudarytos galimybės persikvalifikuoti.“;

16. II srities 2 p. 2.1 dalies pavadinimas keičiamas į „Finansinių lengvatų taikymas darbdaviams, priimantiems į darbą jaunuolius be darbo patirties“ formuluojamas taip: „Į darbo rinką įsiliejantys ir

pirmą kartą darbo ieškantys jauni žmonės yra joje ypač nekonkurencingi. Aukštosios mokyklos suteikia teorines žinias, tačiau absolventų praktinis pasirengimas yra itin žemas. Darbdaviai skeptiškai žiūri į darbo pirmą kartą ieškančius, nes būtina investuoti į jų parengimą darbui, jei jie nėra iškart pasiruošę pilnai atlikti darbdavio skirtas pareigas. Būtina įvertinti galimybes palengvinti darbdavio finansinę naštą įdarbinant darbo praktikos dar neturintį jaunuolį, pvz. dalį darbo užmokesčio subsidijuoti iš struktūrinių fondų arba mokėti mažesnę negu minimali, algą.“;

17. II srities 2 p. 2.2 dalyje sujungti prieš tai buvę 15 ir 16 punktai;

18. II srities 2 p. 2.3 dalis formuluojama taip: „Dabartiniu metu būtina sudaryti sąlygas naujų darbo vietų kūrimui. Viena iš galimybių – valstybinio ir nevyriausybinio sektorių glaudus bendradarbiavimas gerinant socialinių paslaugų teikimą bendruomenėms, t.y. darbo vietų steigimas socialines paslaugas teikiančiose įstaigose, įmonėse ir organizacijose valstybės pagalba.“;

19. III srities 1 p. pasiūlymui pritarta;

20. IV srities 1 p. pavadinimą keisti į „Teigiamo darbinio užimtumo įvaizdžio kūrimas“;

21. IV srities 2 p. pasiūlymui vienbalsiai pritarta.

3. SVARSTYTA: JRT pasiūlymų atininkamoms institucijoms pateikimo forma.

Departamento direktorius J. Požela pasiūlė priimti bendrą sprendimą, koku būdu ir forma JRT pasiūlymai turėtų būti pateikti atitinkamoms institucijoms.

JRT nariai išsakė savo nuomones ir matymus, kaip šis procesas turėtų vykti.

NUTARTA: JRT savo siūlymų paketą perduoda Departamentui. Departamentas, peržiūrėjęs ir pateikęs savo pastabas, ši paketą siunčia Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai. Siunčiami pasiūlymai turi būti tikslūs, su konkrečiu veiksmų planu.

4. SVARSTYTA: Pakoreguoto informacijos paketo apie jaunimo nedarbą ir užimtumą pateikimas.

NUTARTA: Departamentas persiunčia JRT nariams informacijos paketą kartu su protokolu iki gruodžio 11d., JRT nariai pateikia savo pastabas iki gruodžio 14 d. 17 val.

4. SVARSTYTA: Išplėstinio posėdžio apie migraciją aptarimas, rekomendacijų šia tema pateikimas.

NUTARTA: Informacijos paketo apie migraciją svarstymas planuojamas 2010 m. sausio viduryje.

Posėdžio pirmininkas

Šarūnas Frolenko

(parašas)

Posėdžio sekretorius

Edita Paulauskaitė

(parašas)